

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Huszár Márk ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság alperes ellen fogyasztóvédelmi bírság tárgyú határozat felülvizsgálata iránt indított perben a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2010. március 10-én kelt 14.K.22.472/2009/9. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 14.K.22.472/2009/9. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint elsőfokú, valamint 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 16.500 (tizenhatezer-ötszáz) forint kereseti illetéket, valamint 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Közép-magyarországi Regionális Felügyelősége 2009. január 27-én ellenőrzést tartott a szám alatti Építőanyag üzletben, ahol a felperes által importált, az üzletben árusított fénycsövekről megállapította, hogy a kettős szigetelés jele a terméken nem, csak a dobozon és a termékhez mellékelte tájékoztatótón található.

Az elsőfokú hatóság 2009. február 11-én ellenőrzést tartott a felperesnek a szám alatti nagykereskedelmi raktárában, ahol

megállapította, hogy egyes termékeken a névleges felszültség nincs feltüntetve, csak a dobozon vagy a tájékoztatón, továbbá más termékekről a kettős szigetelés jele hiányzott, az vagy csak a dobozon szerepelt vagy a tájékoztató tartalmazta. A hatóság az ellenőrzési jegyzőkönyvben rögzítette, hogy a raktárban csak árukiadást végeznek, kereskedelmi tevékenység a cég irodáiban folyik. A kifogásolt termékeket a cég importálja.

A felperes a közigazgatási eljárás során bejelentette, hogy a hiányosságokat megszüntette, kérte az eljárás megszüntetését.

Az elsőfokú hatóság a 2009. április 21-én kelt KMF-04504-3/2009. számú határozatával a felperest 1.000.000 forint fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. Határozata indokolása szerint a 79/1997. (XII.31.) IKIM rendelet (a továbbiakban: R.) 4.§ /1/ bekezdése és az MSZ EN 60598-1:2005+/A1:2007. szabvány alapján a lámpatesten kell az alapvető műszaki jellemzőket feltüntetni, amely előírásnak az ellenőrzött termékek nem feleltek meg, ezért fogyasztóvédelmi bírság kiszabását tartotta indokoltnak a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 47.§ /1/ bekezdés i/ pontja, /4/ bekezdése, 47/C.§ /1/ bekezdés a/ pontja alapján, az R. 3. § /1/ és /2/ bekezdése, 4.§ /1/ bekezdése megsértése okán. A bírság kiszabásánál értékelte a fogyasztók tájékoztatáshoz fűződő alapjogának megsértését, a biztonságos használathoz szükséges adatok hiányát, súlyosbító körülményként vette figyelembe, hogy a felperes a termékek importálója, a rendelkezésre álló készlet jelentős mennyiségű (8357 darab), valamint enyhítő körülményként értékelte azt, hogy a termékek jó része még nem került ki a raktárból, a hiányosság pótolható volt és a hiányosság időközben pótolva lett.

A felperes fellebbezése folytán eljárta alperes a 2009. július 13-án kelt HAJ-02445-3/2009. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozatában hivatkozott arra, hogy az R. 1. számú melléklet 1/a) pontja szerint az előírt adatokat elsődlegesen a terméken kell közölni. A jogsértésként megállapított hiányosság utólagos megszüntetése a felelősséget nem érinti, emiatt az eljárás megszüntetésének nem volt helye. A raktárkészlet a bírság kiszabásánál figyelembe vehető volt, mert a jogsértés termékbiztonsági kérdést érintett, ezért az érintett termékek száma szempont volt.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 31.§ /1/ bekezdése szerinti az ügyintézési határidőt túllépte, azonban ez a jogsértés az ügy érdemében hozott döntésre nem volt kihatással, ezért ez okból az alperesi határozat hatályon kívül

helyezése nem volt indokolt. A felperesnek azon kifogására, hogy a feltárt hiányosságokat a határozat meghozatala előtt megszüntette és emiatt az eljárás megszüntetésének lett volna helye, az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta az eljárás hivatalból került megindításra, a jogsértés megvalósult, a feltárt jogsértés következményeként szankciót kellett kiszabni, ezért a Ket. 31.§ /1/ bekezdés e/ pontja nem volt alkalmazható. Az R. 1. számú melléklet 1/a) pontja értelmében a kettős szigetelés jelét, illetve a névleges feszültséget elsősorban a terméken kell szerepeltetni, feltüntetni, így a kifogásolt termékek nem feleltek meg a jogszabályi előírásoknak, ezért helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a fenti jelöléseknek csak a dobozon, illetve a terméktájékoztatón való feltüntetése jogsértő volt. Az elsőfokú bíróság ezért az eljárási és a joglapot érintő jogsértések tekintetében a kereset alaptalannak találta, azonban az ítélete rendelkező részében a kereset e részének elutasításáról nem rendelkezett.

Alaposnak találta az elsőfokú bíróság a keresetet az összecszerűség vonatkozásában, mert megállapítása szerint a szankció kiszabásához szükséges tények feltárása elmaradt. Az alperes figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes még a határozat meghozatalát megelőzően a sérelmezett hiányosságokat megszüntette, így a fogyasztói érdekek sérelme ténylegesen nem következett be. A raktárkészlet mennyisége törvénytelenül került figyelembevételre, mert a kereskedelemről szól 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) 2.§ r/ pontja szerint nem minősül üzletnek az a raktárhelyiség, amely nem tekinthető nyitott, értékesítést folytató helynek. Az ellenőrzési jegyzőkönyv azt tartalmazza, hogy a raktárból csak az áru kiadása történik, így a raktárat nem lehet az értékesítést folytató helynek tekinteni, ezért a raktárkészlet figyelembevételére nincs mód a bíróság kiszabásakor. Az alperes azt sem vette figyelembe, hogy nem merült fel adat arra a felperes korábban jogsértő magatartást tanúsított. Értékelni kellett volna azt is, hogy a felperes a feltárt hiányosságokat megszüntette és azt is, hogy a kifogásolt jelölések, ha nem is a terméken, de annak dobozán, illetve használati útmutatóján szerepeltek. Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az Fgytv. 47/C.§ /5/ bekezdés b/ pontja szerinti, a bíróság kötelező kiszabásának esete nem állt fenn a fogyasztók életét, testi épségét, egészségét sértő vagy veszélyeztető helyzet hiányában.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a bíróságot és annak mértékét jogsértőnek, az arányosság elvébe, az Fgytv. 47.§ /1/ bekezdésébe ütközőnek találta, ezért az alperes határozatát a Ket. 111.§ /1/ bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.

Az új eljárásra előírta a hatóság számára a raktárkészlet figyelmen kívül hagyásával 271 db termék tekintetében a megállapított jogsértéshez kapcsolódóan az ítéletben előírt körülmények

értékelésével a szankció fajtájának kiválasztását és a szankció kiszabását.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, kérve a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását. Rendkívüli jogorvoslati kérelmében kifejtettek szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 339/B.§-át, 339.§ (1) bekezdését, a (2) bekezdés q) pontját, 221.§ (1) bekezdését, mert a bíróság jogszabálysértés megállapítása nélkül változtatta meg az egyébként jogszerű határozatot. A bíróság az Fgytv. 47.§ /1/ és /4/ bekezdése alapján mérlegelési jogkörben szabható ki a 47/C.§ /1/ bekezdés a) pontja szerinti keretek között. Az elsőfokú bíróság az újbóli mérlegeléssel elvonta az alperes hatáskörét, megsértve ezzel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 19.§ (5) bekezdését. Az Fgytv. 48.§ /1/ bekezdése mérlegelési szempontként az eset összes körülményének, azaz az eset egyedi sajátosságainak figyelembe vételét, értékelését írja elő. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte felül a határozatban írt mérlegelési szempontokat. Az elsőfokú bíróság mérlegelési szempontként olyan szempontokat hiányolt, amelyek az eset összes körülményei között nem vehetők figyelembe, nem értékelhetők. A bíróság a kereseti kérelem keretei között (Pp. 3.§ (2) bekezdése alapján) a határozatban felsorolt mérlegelési szempontokat és azok értékelését vonhatja vizsgálata körébe, azonban jogszabálysértés hiányában nem végezhet újbóli mérlegelést, felülmérlegelést, nem vonhat be újabb szempontokat az értékelésbe.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján. A Legfelsőbb Bíróság a határozat jogalapját, az eljárási jogsértéseket érintő ítéleti döntést - amely az ítélet indokolása szerint keresetet e tekintetben elutasító döntés - ezt támadó felülvizsgálati kérelem hiányában nem vizsgálta.

A Legfelsőbb Bíróság az alperes felülvizsgálati kérelmében támadott, a bíróság megváltoztatása kérdésében az alábbiakat emeli ki:

A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében (Bírószági Határozatok 2010. évi számában közzétett 50. számú jogeset, továbbá a Kfv.VI.37.260/2000/7. számú, a Kfv.VI.37.342/2001/9. számú, a

Kfv.III.37.527/2001/4. számú, a Kfv.III.37.107/2004/4. számú, a Kfv.IV.37.166/2007/4. számú, a Kfv.IV.37.070/2004/8. számú eseti döntések, a Legfelsőbb Bíróság Elvi Határozatainak Gyűjteménye 2004. évi számában 1181. számon közzétett jogeset) kifejtette, hogy a mérlegelési jogkörben hozott határozat megváltoztatására a bíróságnak kizárólag jogszabálysértés esetén van lehetősége. A jogszabálysértés lehet: a perben részben eltérően megállapított tényállás, többlet-tényállási elem megállapítása miatt a mérlegelési szempontok nem teljes körű feltárása és értékelése, illetve téves értékelése, valamely mérlegelési szempont figyelmen kívül hagyása vagy nem megfelelő súllyal történő értékelése, vagy olyan mérlegelési szempont figyelembe vétele, amely mérlegelési szempont nem lehet.

Az Fgytv. 48.§ /1/ bekezdés első mondata értelmében a szankció alkalmazására az eset összes körülményeire - így különösen a jogsértés súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, valamint a jogsértéssel elért előnyre - tekintettel az arányosság követelménye figyelembe vételével kerülhet sor.

Az eset összes körülménye az ügy egyedi sajátosságaira nézve vizsgálható. A kiszabott bírság jogszerűségét a határozatban foglalt, az ott felsorolt mérlegelési szempontok alapján kell megítélni a Pp. 339/B.§-a alapján. Ha a bíróság jogszabálysértést nem állapít meg, akkor jogszabálysértés megállapítása hiányában nem változtathatja meg a kiszabott bírság összegét a Pp. 339.§ (2) bekezdés q) pontja szerint alkalmazandó Fgytv. 50.§-a alapján.

A Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, hogy a bíróság a Pp. 3.§ (2) bekezdése és a 215.§-a alapján a keresethez kötve van, csak a kereseti kérelem keretei között vizsgálhatja az alperesi határozat jogszerűségét. A felperes a keresetében vitatta, hogy a jogsértés következtében a szankció kiválasztásánál a hatóság kizárólag a bírságot alkalmazta, holott az Fgytv. 47.§ /1/ bekezdése számos más szankciót kiszabhatóvá tesz. A felperes a bírság tekintetében a súlyosbító körülményként értékelt raktárkészlet mennyiségének figyelembe vehetőségét sérelmezte, valamint a mérlegelési szempontokat általánosságban vitatta, de nem jelölte meg, hogy milyen szempont figyelembe vétele, értékelése maradt el vagy volt téves a közigazgatási eljárás során. Keresetében a fellebbezésében közölt tények, körülmények értékelésének elmulasztását is kifogásolta, amelyek azonban az előbbieken túlmenően mérlegelési szempontokat nem érintettek.

Az elsőfokú bíróság ezért a Pp. 215.§-ába ütközően vett figyelembe olyan körülményeket (a felperes korábban jogsértő magatartást nem tanúsított, a fogyasztók életének veszélyeztetését), amelyeket a felperes a keresetében nem jelölt meg, nem kérte azok értékelését.

Az alperes a mérlegelési szempontok között ismételt jogsértésre nem hivatkozott, az a körülmény, hogy a felperes korábban jogsértő magatartást nem tanúsított, nem értékelhető a javára, mert a jogkövető magatartás az alapvető elvárás. Az alperes a határozatát nem a bírság kiszabásának kötelező esetére, az Fgytv. 47/C.§ /5/ bekezdésére alapította, ezért ezt a rendelkezést az elsőfokú bíróság kereseti kérelem hiányában jogsértően vizsgálta és tett ezzel kapcsolatban megállapítást.

A felperes a keresetében kifejezetten azt támadta - és az elsőfokú bíróság a Pp. 213.§ (1) bekezdése és 215.§-a alapján csak ebben a körben dönthetett volna -, hogy súlyosbító körülményként a raktárkészlet figyelembe vehető-e. E körben az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a raktár a Kertv. 2.§ r) pontja alapján nem minősül üzletnek. A perbeli helyiség nagykereskedelmi raktár, így az nem minden fogyasztónak, hanem a nagykereskedőknek nyitott, valamint a felperes értékesítési tevékenysége egyik mozzanataként a kifizetett árut itt adja ki, ezért az értékesítés részeként működő raktár is az üzlet fogalomkörébe tartozik. Az alperes helytállóan utalt a határozatában arra is, hogy a Legfelsőbb Bíróság Elvi Határozatainak Gyűjteménye 2004. évi 2. számában 1174. számon közzétett elvi határozat is ezt az álláspontot erősíti meg, amely állásponttal a jelen ítélező tanács is egyetért. A nagykereskedelmi raktárban is jogosult a hatóság ellenőrzést végezni és a raktárkészlet is része a forgalomnak, arra az Fgytv. 1.§-ában foglalt tárgyi hatály kiterjed. Az elsőfokú bíróság ezért tévesen zárta ki a mérlegelési szempontok közül a raktárkészlet mennyiségének figyelembe vételét. Az Fgytv. 47.§ /4/ bekezdése értelmében a raktárkészlet a jogsértő magatartás kiterjedtsége körében értékelhető.

A biztonságos használathoz szükséges adatok hiánya folytán a fogyasztók alapvető tájékoztatáshoz való joga is sérült. A termékbiztonsági adatoknak nem a dobozon és a mellékelte tájékoztatóban kell szerepelniük - ahogy azt az elsőfokú bíróság a jogsértés vonatkozásában megállapította -, ezért nem enyhítő körülmény, hogy nem az előírt helyen kerültek a kötelező adatok feltüntetésre.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az ítéletében, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta a hiányosságok megszüntetését és a fogyasztói érdeksérelem tényleges bekövetkeztének elmaradását nem értékelte. Az elsőfokú határozat 5. oldal negyedik bekezdése - az elsőfokú bíróság téves megállapításával szemben - azt tartalmazza, hogy a hatóság figyelemmel volt arra, hogy „a kifogásolt termékek nagy része még nem került ki a raktárból, így azokon a hiányosság pótlása még lehetséges mielőtt a fogyasztók közvetlen kapcsolatba kerülnek a termékkel.” Továbbá tartalmazza azt is, hogy „a hiányosság pótlása meg is történt.”

Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes a Pp. 339/B.§-át nem sértette meg, a határozatában a mérlegelés szempontjairól számot adott, a mérlegelés jogszerűsége, okszerűsége ellenőrizhető és megállapítható volt, az alperes az Fgytv. 47.§ /1/ bekezdése alapján a mérlegelési jogkörben hozott határozatában törvényesen alkalmazott bírság szankciót. A felperes alaptalanul kifogásolta, hogy a bírság nem áll arányban az elkövetett jogsértéssel, más szankció alkalmazásának lett volna helye. A Legfelsőbb Bíróság a megállapított tényállás alapján az alperesi határozatban felhozott indokokat, mérlegelési szempontokat, a mérlegelés eredményét jogszerűnek és törvényesnek ítélte, ezért a felperes hivatkozásával ellentétben e körben jogsértést nem állapított meg.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek - a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét (az indokolásból kitűnően a kereset elutasító részét) nem érintve - a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes alaptalan keresetét a Pp. 339.§ (1) bekezdésének alkalmazásával teljes egészében elutasította.

A pervesztes felperes köteles az alperes elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése értelmében a felperes viseli.

Budapest, 2011. április 11.

Dr. Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági írnok